

Ozlatem pticu, o najhitrejšem konju in od Morskega dekleta.

Neki kralj je imel jabolko, ki je rodila zlata jabolka. Argodilo se je, da je vsako noč amarijalo ene, sam Og ve kako. Kralju se je vse štoda delo, lepih jabolk in ukaral vojnim tem otrovom, da pretukajo, kdo kade in po kako. Proo noč gre najstarejši sin; obleče se pod drevo in čaka. A naenkrat postane tako zaspan, da je zaspi. Ko se drugo jutro prebudi, je zopet manjkalo ene jabolke. Kralj je bil jecen in poslal drugega sina na stražo. Zopet se obleče pod drevo, a kakor njegov brat postane tako zaspan, da zaspi. Ko se drugo jutro prebudi, vidi, da je zopet ene jabolke manj. Naadnji kralj pošlje še tretjega sina. Tudi ta se obleče pod jabolko, a ko ga hče posiliti spavati, vstane, pa hodi garindol. Tak naenkrat se net kasovelli kakor po drevo in na jabolko prileti velik ptic, čisto zlat in perje mu je svetilo tako, da je kraljiča kar klesčalo. Ptici pograbi jabolko, kraljevič pa sproži puščico vanj, a mu odbije parno pero. Zlati hček se potraši, pusti jabolko, pa odleti; pero pa je srfatelo na tla. Sin ga pobere in se grozno čudi; kajti svetilo se je kakor luč in vse v okolici razsvetljevalo. Tako gre k očetu kralju. Pore mu, kaj je videl, da je priletel čudalen zlat ptic, do se je svetilo kakor podoba, da je oprčil vanj, pa ga ni prav sadel in mu dal zlato pero. Ter se je pa to pero le tako lepo svetilo, se rad hče kralju po hču in zaurkase, da naj zopet strazijsi vsi in ga naj njanajo. Strazijo eno noč, dve, tri, a ptica ni bilo več. Jabolk kralju edaj ni več amarijkalo, a hča, ki ima zlato perje, se ni mogel več izbiti iz glave in si zaprisege, da ga hče dobiti in hče. Zato pokliče najstarejšega sina pred se in mu reče: „Imam vaspotje sinov, ve vem pa, komu bi zapustil kraljestvo. Ter pa ti najstarejši in najpametnejši, dami tebi vse po svoji mudi, če mi prineseš zlatega ptica!“ Kraljevič je bil napuhujen, pa je rekel, če drugega ni, to bo se opravil kar qudoo in se pripravi na pot.

Vzame si konja in jidila, denarja in drugega dobi in se napoti v met. No je hodil že precej časa po veki, pride nekoga dne do kraljevega predi velikega gorda. Stopi s konja, se obleče v travo in se začne masticati z metom. No tako je, pride k njemu medved, spregovori in reče: „Zgibi moj kraljič, lej, laču sem, da mi kaj za onesti!“ Kraljič pa se radere v napuh: „Stran se pobere, mrcina, saj bo se se mere prelinalo!“ Dobro, reče medved in počasi odkobaca v hoto varaj. No se kraljevič naj, se na konja in gre kar po proci, ve da bi kaj pomislil, naprej. Proti večeru pa ga napadejo roparji, mu vzamejo denar in konja, pa se ubili bi ga bili, da se ni podal in rekel, da ga naj njanajo med se za karbojnika, kakor so drugi. Seveda so ga radi vzeli, se dobilo se jim je delo, da so dobili tako imenitnega hudobruha med se. Kraljevič se jih je kmalu privadil in postal karbojnik kakor oni drugi.

Ko p' minilo leto ni dan, se kraljica vedno ni bilo nasaj. Zato sklene kralj poslati drugega sina za njim, da poišče, kam p' našel beat ni pa da doli elatega ptiča. Res, vramo n'konja ni jedil, devacija ni drugega dosti, pa se napoti v svet. Tudi pride naonotako do križpotja sredi velikega gozda. Stopi s konja ni se začne masiti z mesom. No tako je, pride medved, spregovori in ga popravi za jed. Kraljič ga za nasene in reče, da je se njemu samemu premalo. No medved ga, planejo karbojniki varj in mu vga- mejo vse, pa se šaljenje bi mu bili vneli, da se ni podal in postal karbojnik kakor oni drugi.

Zopet je minilo leto ni brator, ne enega ne drugega, se ni bilo nasaj. Kralju se je nito starilo in odločil se je, da ne postje najmilejšega z donia, ker ga je skubelo za kraljestvo. No ga pa ta le proni in proni, se na- raduje le odloči ni ga postje za elatim ptičim. No res. Gre, vramo konja ni jedil, pride do križpotja ni začne piti, ker je bil lačen. Kakor k bratoru, pride k njim medved in spregovori. Kraljič pa je bil do- hoga sra in da medvedu kos mesa reče: „Eh, malo imam, pa te ni lačen, tu imaj!“ Medved se vsede in tare, are, naraduje za plane se na konja, ga karbga in pohrute. Kraljič ga gleda, naraduje pa le reče: „Za viš, kaj a' pa staril? Kako pa naj pridem dalje?“ „Oj,“ mu reče mreina, „le na mene se vsedi, pa bo!“ Zda' ni pa povej kam greš in po kaj!“ Res mu pove vse po pravici, da ga po elatega ptiča, ki donia elata jabolka obira in ga proni naj mu ponaga. Patem se vsede na medveda in pa ga ne naprej. Amaleu pride do nekega gozda. Medved ga strese kar seke in mu reče: „Tukajle nolič se je elati ptič, kar pojdi po njega, noči se počakaj. Prišel boš v velikanstvo dovarano, tam pa je čirnikov od vile! Tu pa bodi pameten in le prvega zgrabi, ki je zeleren, v njem je pravi elati ptič. Če pa me ne ubogaš, boš pa se videl, kaj bo!“ No nastopi noč, se oplaci kraljič v gozd in pride srečno skoni zapane strane do dovarane. Tam je bilo pa se stakrat bolj svetlo ko god solucem, na stenah so viseli čirniki, elati in arhemi, v rjkih pa pički fuke lepote, da je groza! Sama elata peresa so imeli, ki so dajala tako luč, da je ni nua soluce podobne! Le en sam čirnik je bil zeleren. Kraljič stoji nobri, gleda in se čudi ni se je zgrabil za zeleren čirnik, kar ni misli: „Eh, tič je tič, saj so vsi enaki in podobni. Čirnik po je ta za nič, drugi n'pa elati. Kaj a' mi neki more zgoditi, če gannem drugega?“ Gre pa nane najlepšega kar stene in stopi proti vratoru. T v tem trenutku začnejo vsi ptiči tako prepevati in kličati, da so se strahuniki zbudili ni kraljica prišli. Prav mu poveda ni bilo, za kaj je hotel! Zjutraj ga postavijo pred kralja. „Si sene batinsko, kaj pa kradel ptiče?“ se

radere nad njim. Pa pa lepo pove, kako in kaj, da je kraljev ptič kradel
očetove zlato jabolke in da ga je oče poslal po ptiča. Kralj jo Amalu u-
gane, da je fant prebrisan in peče: „Ker vidim, da ne lažeš, ti dam zla-
tega ptiča, le pripeljati mi moraš biskega konja, ki preleti v četr-
ure ves svet!“ Zdej pa še ne bomo imel nikoli tiča!“ si misli Kraljevič
žalostno in gre naprej. Amalu ga dojde medved.

Amalu ga dojde medved. „Ki ti nisem pekel, da ti bo huda,
če me ne boš ubogal? Zdej ti pa le išči konja sam!“ Kraljič pa ga prosi in
kahi, da pet ran brājih, da mu naj pomaga. „Lej, konja si mi pošel, zdej
mi pa še ne pomagaš ne!“ Medved je nekaj zagodnjaval in privabil. Ma-
denič sede nanj in spet jo bričeta naprej. Proti mraku netoč prideta
do sedme dečele. „Viš“, pravi mraka, „v tem-le gradu je biski konj. Splani
se ponoči v klor in ga biko pripelji ven. Pa le vade ne vzemi, drugače
bo slaba. Pa le glej, da me ubogaš!“ Res gre Kraljič proti polnoči v grad in
odtod v klor. Tam je stal čuda lep konj in raven zlata naga. Če je
bil s konjem pri vratih, kar si misli: „Eh, kaj bi s konjem brez vade!
Kameru ji, kaj bo neki!“ Konj jo popade, pa rane vade tako ne-
pravilno cviliti, kakor če bi pes popadel človeka. Seveda se strajniški pre-
bude in ga brajo pred kralja. Temu kraljič pove vse po pravici,
da ima njegov oče zlato jablan, pa mu slat ptič odnasa jabolke.
Če je imel zlatega tiča, ko ga prijmejo strajniški in kralj mu
naloži, da mora prignati najhitrejšega konja. Ko kralj to sliši,
se ga umili in slupeče: „Se še prao! Dar te izpustim in tudi
konja ti dam, če mi le prineseš najlepšo deklino pod solnce,
to je Marška deklina!“ „Se še ne boba več videla!“ si misli Kral-
jevič in jo pobriše z gradu. Ko se onideta z medvedom, pa planje
medved na nkoncedka in ga hoče raztrgati. Ko pa ta le tako pro-
si in prosi in ko mu vzame konja v misli, ki ga je bil raztrgal,
se ga umili. Kraljič se sede nanj in neahulta jo v svet.

Tako prideta do devete dečele. Medved se ustavi in mu
veče: „Pojdi edaj in si nakupi ravnih kopotij, rut, svile, ruti, lišpa
in drugega, postavi k murgu oder in tam prodajaj blago. Prišle
bodo k tebi marške dekline in kakea se ti bo adela najlepša, biko
primo naraduje se kako in si misli: Oče bi bil edaj-le tam v tani!
in kae se ti bo zgodilo. Pa le tišto glej, da ne vzameš dvoch!“ Kraljič res
nakupi sila lepih stvari, napravi si stand in ga postavi k murgu.
Prišle s k njemu čude lepe Marške dekline in kupile pri njem.
Enkrat pa pride ena tako lepa, da jo je kraljič kar poganič, da je ta
najlepša. Za olovo jo prime se kako, jo stigne, vzdihne in si misli:
„Oh, če bi bil adajle pri kralju sedme dečele!“ Konj si je mislil,
je bil tudi še tam, on in Kraljična.

Stopi pred kralja in mu reče: „Pripeljal sem ti larsko deklco, adaj mi pa laj konja!“ Kralj mu ga pripelje, se zlato prado mu da povehu. Ko pa kraljič vsede nanj, reče, da bi muel se se enkrat podati deklici tako. Kralj mu privoli in deklica stopi k njemu ter mu grda tako. Ldaj pa jo kraljič bliskoma pakne k sebi na konja, ga vpodbode in kakor bi brenil je bil že in deale. Seveda se je kralj jasil, pa n' ni mogel pomagati.

Tako je prišel do kralja, ki je imel zlatega pičca. Ko mu da konja, dobi pička in se kletko. In čistega zlata mu da povehu. On pa se ni mogel ločiti ne od konja ne od pička in zato eqrabi konja aa uado in ni misli: „O, če bi le bil adajle pri medvedu!“ in kakor bi brenil je bilon, larska deklica ^{tičk} in konj že v ~~netonu~~ gradu pri medvedu. Kraljič se mu prsteno aahvali aa se dobrate in se poslovi od medveda. „Lamo to ti rečeni,“ mu pravi medved v slovo, „da ne kupiš mesa izpod vislic!“ Kaj sem menda tako prismojen!“ n' misli ta, a ne zine besede in odjase z bičnom in deklico prah' domu.

Ka poti pa pride do nekega mesta, kjer je bilo vse črno ljudi. Vpraše, kaj je ni kaj se godi. Povedo mu, da plesajo dva mlua roparja, ki sta pomorila ljudi, da jim ni stvela. In res sta stala pod vislicami že dva roparja, črna in vsa aakčena. Ko ju kraljič ugleda, mogni, da sta to njegova brata, hiti k njima, ju objemlje in jih naposled odkupi na visoko ceno. Ves vesel se poda z njima prah' domu. A ko pridejo okoli nek kmenu grad, planeti brata nanj in ga ubijeta. Uganeta mu konja, pička in deklico, pa gresta domov. Doma ju ote oprejne z silnim veseljem, seveda bi bil rad kaj poigvedel tudi o najmilijšem, ko bi se dalo. Le to mu ni šlo v glavo, kaj bi ni nič pel in bil vedno bolan, adaj je deklica jekala in hicala, pa adaj je konj gmerom hical in ni pustil nikogar bližu.

Qui nevesteni kraljič pa je ležal mrtov na cesti. Kar pride nekoč mrtvo oni medved in se silno vžalosti, ko napari mladeniča mrtvega. Ptegne ga za kraj ceste, sam pa gre daleč daleč v gore in poirče žive vode. To pa je take voda, da kolui-ka ozdravi in se mrtvega abudi, se imaš le vero v njemu moči. Ko pride ter dolgo copet nasaj, ga polije s ovo vodo in res, kraljič je odprl oči, troknoa je izgičila in, mladenič je živ. Silno vesel a aatne medvedu aahvaljivati. To pa nekaj na- godenja in reče: „Dobrote se je ubola! Ali h' misem pekcl, da ne

Kupuj človeškega mesa napod vislic? Prata sta ti vzela brā,
konja in dekliso, pa sta sedaj doma in se mastita! Zdaj le
pojdi domov, menda si dobil še dosti iskušenj, da boš lahko
še pameten!" Kraljič pa se je zahvaljeval in objemal medveda
jokal se, tako mu je bilo hudo. "No," reče medved, "če ti je pa res
haj za mene, pa me zabodi z nožem in mi pripravaj prebuh!"
Mladenič se prestraši in se brani na vse kriplje, pa ni nič
pomagalo. Mladuže pa mu le zasadi nož v trebuh in mu ga
prepara. O glej! Naenkrat je skočil iz medveda kose mlad in
krasen mladenci in objel začudenega kraljiča. Povedal mu je,
da je bil zatavran v medveda, ker se je bil nekaj pregrešil in da
ga je sedaj rešil kraljič zato, ker ga je imel rad in pa ker se
imel ugoditi z njim. Tako se oba napotita proti domu.

Ko prideta na kraljičev dom, se je najstarejši sin
edno pripravil na poroko z Marko dekliso in v mesto se' bilo
skraseno, le nevesta je jokala. Ko pa stopi najmlajši sin pred
kraljiča, pa se zjavi obraz deklisin in tudi bček začne peti.
Japriča ne popravi, pove, da je on našel brā, konja in dekliso,
da je on rešil brata napod vislic pa da sta ga zato ubila, njegov
priatelj, ki je bil ujet v medveda pa da ga je rešil. Ko kralj to
sliši, se stransko parjari in najstarejši kraljič se stopil namesto
predaltar — pod vislice in z njim njegov drugi brat.

Najmlajši kraljič pa se je še isti dan poročil z dekliso,
njegov prijatelj pa je šel, ker je tudi naričevalo kraljstvo. Stari
kralj je sinu kmalu dal vladati in njegova žena mu je prepeva-
la, bček se zurgolil in konj pa je bliskoma nožil iz kraja v
kraj. Zivela sta še dolgo brata let srečno in veselo.

Friderik Slavko.
VIII.